

Odoslané
elektronicky ÚPVŠ
15.09.2024

Regionálny úrad verejného zdravotníctva
Bratislava, hlavné mesto so sídlom v Bratislave
Ružinovská 8
820 09 Bratislava
Slovenská republika

Váš list číslo/zo dňa

Naše číslo

Vybavuje/linka

Bratislava

ÚVZSR/OHŽP/15364/34335/2024 Mgr. Katarína Jatzová, PhD.

19. 09. 2024

Vec

List obciam v súvislosti so Správou o kvalite vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach za rok 2023

V súlade so zákonom č. 305/2018 Z. z. o chránených oblastiach prirodzenej akumulácie vôd a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o CHVO“), Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky zverejnilo Správu o kvalite vôd v chránených vodohospodárskych oblastiach za rok 2023 (ďalej len „správa“). Chránené vodohospodárske oblasti sú naše najvýznamnejšie územia, na ktorých sa prirodzeným spôsobom tvoria významné zásoby vôd. Tieto oblasti sa v záujme zachovania prirodzeného výskytu a obnovy týchto významných zdrojov vody pravidelne monitorujú a činnosť v nich sa podriada účelu ich využitia.

V poradí už v piatej správe sú uvedené výsledky monitorovania kvality podzemných vôd a pre oblasti s výskytom vodárenských tokov alebo vodárenských nádrží (ďalej len „VN“) určených na odber pre pitnú vodu aj výsledky monitorovania kvality povrchových vôd. Kvalita vôd bola v súlade so zákonom o CHVO napriek tomu, že ide o tzv. surovú vodu (), ktorá je odoberaná z povrchových vodárenských zdrojov alebo z podzemných vodárenských zdrojov na účely výroby pitnej vody a ktorá štandardne pred distribúciou k spotrebiteľom prechádza rôznymi procesmi vodárenských úprav s cieľom zaistiť jej zdravotnú bezpečnosť (2) posudzovaná podľa limitných hodnôt ukazovateľov Vyhlášky Ministerstva zdravotníctva Slovenskej republiky č. 91/2023 Z. z., ktorou sa ustanovujú ukazovatele a limitné hodnoty kvality pitnej vody a kvality teplej vody, postup pri monitorovaní pitnej vody, manažment rizík systému zásobovania pitnou vodou a manažment rizík domových rozvodných systémov (ďalej len „vyhláška č. 91/2023 Z. z.“). Vyhláška č. 91/2023 Z. z. určuje limitné hodnoty pre kvalitu pitnej vody v miestach, kde vyteká bežne slúžiacich pre ľudskú spotrebu t. j. na vodovodnom kohútiku.

Na základe výsledkov monitorovania CHVO sa aj v tohtoročnej správe potvrdilo, že najvýraznejší vplyv na kvalitu ich vôd má antropogénna činnosť, najmä poľnohospodárstvo, priemysel, ťažobná činnosť a taktiež prítomnosť environmentálnych záťaží. Znížená kvalita vôd a zvýšené koncentrácie niektorých ukazovateľov boli v prevažnej väčšine zistené v monitorovacích miestach situovaných v blízkosti zdrojov znečistenia ako sú najmä skládky komunálneho a priemyselného odpadu, priemyselné zdroje, hnojiská, hospodárske dvory, čerpacie stanice, a pod., pričom viaceré zo zdrojov sú evidované ako environmentálne záťaž. Na územiach niektorých CHVO boli v podzemnej a/alebo povrchovej vode zistené aj mierne prekročená niektorých ukazovateľov kvality pitnej vody, ktoré sú vo vyhláške č. 91/2023 Z. z. limitované najvyššou medznou hodnotou (ďalej len „NMH“). NMH je limitná hodnota zdravotne významného ukazovateľa kvality pitnej vody, ktorej prekročenie vylučuje použitie vody ako pitnej vody.

Opätovne je potrebné zdôrazniť, že z hľadiska hromadného zásobovania pitnou vodou verejnými vodovodmi ide o kvalitu surovej vody, ktorú v procese dodávania spotrebiteľovi dodávateľ pitnej vody²⁾ upravuje a je povinný zabezpečiť jej monitoring a splnenie požiadaviek na jej zdravotnú bezpečnosť v mieste dodávania. Surová voda musí spĺňať²⁾ v mieste odberu pred jej dopravou do miesta úpravy vody požiadavky na jej kvalitu vo väzbe na štandardné metódy úpravy povrchovej a podzemnej vody na pitnú vodu. Odporúčané a medzné hodnoty pre jednotlivé kategórie surovej vody v mieste odberu pred jej dopravou do miesta úpravy vody vo väzbe na štandardné metódy úpravy povrchovej a podzemnej vody na pitnú vodu určuje Vyhláška Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky č. 636/2004 Z. z., ktorou sa ustanovujú požiadavky na kvalitu surovej vody a na sledovanie kvality vody vo verejných vodovodoch.

V súlade s požiadavkami zákona o CHVO prehodnotil Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky (ďalej len „ÚVZ SR“) zdravotný význam zistených ukazovateľov kvality pitnej vody v surovej vode CHVO a pripravil zoznam obcí s vymenovanými prekročenými ukazovateľmi kvality pitnej vody limitovanými NMH (Príloha č. 1) a tiež zdravotné riziká jednotlivých prekročených ukazovateľov (Príloha č. 2).

Vo všeobecnosti je možné konštatovať, že na regionálnej úrovni trendy kvality podzemnej vody na území CHVO indikujú jej stabilný vývoj až mierne zlepšovanie. Možné zhoršenie sa prejavuje len lokálne najmä v miestach výskytu environmentálnych záťaží.

Popis územi spolu s presnou identifikáciou jednotlivých monitorovacích miest je možné nájsť vo zverejnenej správe MŽP SR na: <https://www.minzp.sk/voda/spravy-chvo/>.

V súčasnosti je aj na Slovensku stále populárnejším trendom budovanie vlastných studní a zvýšený záujem o využívanie vlastných vodných zdrojov na individuálne zásobovanie domácností alebo ako doplnkový zdroj vody na akékoľvek domáce účely vrátane jej konzumácie. Obyvatelia, využívajúci vlastné vodné zdroje bez toho, aby si overili ich kvalitu, konajú na vlastnú zodpovednosť. Prijem vody, ktorá nie je zdravotne bezpečná, môže spôsobiť akútnym, neskorým alebo dlhodobým pôsobením poškodenie zdravia resp. byť faktorom prenosu rôznych infekčných ochorení (črevné nákazy ako bakteriálna dyzentéria, vírusová hepatitída A, enterovirózy, parazitálne a iné ochorenia).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti a zistené výsledky monitorovania jednotlivých CHVO (na základe výsledkov hodnotenia kvality vôd z monitorovacích bodov situovaných vo vašej obci podľa Prílohy 2) nachádzajúcich sa vo vašom katastrálnom území, Vám geograficky v záujme ochrany zdravia odporúčame dostupným spôsobom (webové sídlo obce, obecná tabuľa a pod.) informovať obyvateľov o možných rizikách, ktoré vyplývajú z využívania nekontrolovaných vlastných vodných zdrojov. Bližšie informácie a pokyny k využívaniu vlastných studní je možné nájsť aj v materiáli „Zdravá pitná voda z vlastnej studne“, ktorá je dostupná na webovom sídle Úradu verejného zdravotníctva Slovenskej republiky na linku: <https://www.uvzsr.sk/web/uvz/zdrava-pitna-voda-z-vlastnej-studne>.

Najbezpečnejším spôsobom zásobovania pitnou vodou a prevenciou pred negatívnymi účinkami na zdravie je využívanie pitnej vody z verejných vodovodov, ktorá je kvalitná, zdravotne bezpečná a je kontrolovaná dodávateľom pitnej vody aj orgánmi verejného zdravotníctva v rámci výkonu štátneho zdravotného dozoru alebo pravidelného monitorovania kvality pitnej vody u spotrebiteľa.

S pozdravom

1) § 12 zákona č. 442/2002 Z. z. o verejných vodovodoch a verejných kanalizáciách a o zmene a doplnení zákona č. 276/2001 Z. z. o regulácii v sieťových odvetviach v znení neskorších predpisov.

2) § 17 zákona č. 355/2007 Z. z. o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Kópia

Príloha č. 1: Zoznam obcí s vymenovanými prekročenými ukazovateľmi kvality pitnej vody limitovanými NMH
Príloha č. 2: Zdravotné riziká jednotlivých prekročených ukazovateľov

MUDr. Mgr. Tatiana Červeňová, MPH, MHA,
hlavný hygienik Slovenskej republiky

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky

Rozdeľovník k číslu

Na vedomie:

RÚVZ Bratislava hl. m. so sídlom v Bratislave
RÚVZ so sídlom v Galante
RÚVZ so sídlom v Dunajskej Strede
RÚVZ so sídlom v Trenčíne
RÚVZ so sídlom v Žiline
RÚVZ so sídlom v Čadci
RÚVZ so sídlom v Považskej Bystrici
RÚVZ so sídlom v Liptovskom Mikuláši
RÚVZ so sídlom v Banskej Bystrici
RÚVZ so sídlom v Poprade
RÚVZ so sídlom v Lučenci
RÚVZ so sídlom vo Zvolene
RÚVZ so sídlom v Rimavskej Sobote
RÚVZ so sídlom v Košiciach
RÚVZ so sídlom v Rožňave
RÚVZ so sídlom v Humennom
RÚVZ so sídlom v Michalovciach

Doručuje sa:

Jánovce
Vlky
Kalinkovo
Malinovo
Miloslavov
Hrubý Šúr
Hrubá Borša
Bratislava – Podunajské Biskupice
Bratislava – Vrakuňa
Bratislava - Ružinov
Oľdza
Hubice
Horná Potôň
Bellova Ves
Veľké Blahovo
Čenkovce
Lehnice
Dobrohošť
Potónske Lúky
Šamorín
Kvetoslavov
Vrakúň

Kópia

Dolný Štál
Trhová Hradská
Horné Mýto
Blahová
Dunajská Lužná
Rovinka
Dunajská Streda
Baka
Vydrany
Janíky
Báč
Vojka nad Dunajom
Rohovce
Holice
Horný Bar
Bodíky
Gabčíkovo
Kostolná pri Dunaji
Blatná na Ostrove
Dunajský Klátov
Hviezdoslavov
Macov
Nový Život
Ohrady
Padáň
Malé Dvorníky
Veľké Dvorníky
Slatina nad Bebravou
Fačkov
Podvysoká
Čierne
Čadca:
Kysucké Nové Mesto
Makov
Čierne
Oščadnica
Nová Bystrica
Petrovice
Štiavnik
Papradno
Ľubochňa
Horná Lehota
Dolná Lehota
Králiky
Banská Bystrica
Mýto pod Ďumbierom
Predajná
Jasenie
Vyšná Šuňava
Liptovská Teplička
Špania Dolina
Badín
Staré Hory
Kráľova Lehota
Demänovská Dolina
Málinec

Kópia

Hriňová
Klenovec
Tisovec
Slavec
Kunova Teplica
Medzev
Poruba nad Vihorlatom
Zemplínske Hámre
Hlivištia